

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXLI. — Izdan in razposlan 20. dne septembra 1914.

Vsebina: Št. 248. Cesarski ukaz o ustanovitvi vojne posojilnice.

248.

Cesarski ukaz z dne 19. septembra 1914. l.

o ustanovitvi vojne posojilnice.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

§ 1.

Da se olajša zadoščanje od vojnega stanja odvisnih pomnoženih kreditnih potreb zlasti trgovcev in obrtnikov, se ustanavlja vojna posojilnica, ki se obratuje za račun države in ki ima namembo dajati posojila za varščino.

Vojna posojilnica ima svoj sedež na Dunaju. Opravilnice vojne posojilnice je ustanavljati po potrebi v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, v pripravnih krajih na zaukaz finančnega ministra. Opravilna določila za vojno posojilnico in podpisovanje njene firme določi finančni minister.

Firma vojne posojilnice se ne vpiše v trgovski register.

§ 2.

Finančni minister se pooblašča porazumno s kraljevim ogrskim finančnim ministrom skleniti

dogovor z Avstrijsko-ogrsko banko, s katerim se izroči Avstrijsko-ogrski banki uprava vojne posojilnice pod nadzorstvom finančnega ministra in s sodelovanjem državnih organov, ki jih je postavil finančni minister. Pri tem je staviti pogoj, da mora Avstrijsko-ogrska banka voditi upravo vojne posojilnice po trgovskih načelih in ločeno od svojih lastnih opravil. Nadalje je staviti pogoj, da bodi ravnateljstvo vojne posojilnice, ki ga postavi finančni minister, sestavljeno iz zastopnikov vlade in iz organov Avstrijsko-ogrske banke, katerim se pridodajo izvedeni posvetovalci iz bančne stroke in iz trgovskega in obrtnega stanu.

Predstojništvo vsake opravilnice bodi sestavljeno iz zastopnikov vlade in iz organov Avstrijsko-ogrske banke, ter iz zaupnikov, ki jih postavi ravnateljstvo vojne posojilnice in ki imajo sklepajoč glas.

Ako se ustanovi v deželah svete ogrske krone vojna posojilnica po enakovrstnih načelih, se pooblašča finančni minister pritrditi enakemu dogovoru glede izročitve uprave ogrske vojne posojilnice Avstrijsko-ogrski banki.

§ 3.

Vojna posojilnica izdaja po dogovoru, ki ga sklene finančni minister s kraljevim ogrskim finančnim ministrom, in po dogovoru, ki se sklene z Avstrijsko-ogrsko banko, za ves znesek odšteti posojil brezobrestne blagajnične listke. Določila o delitvi v kose, izdajanju in odkupovanju blagaj-

ničnih listkov vojne posojilnice ukrene finančni minister v porazumu s kraljevim ogrskim finančnim ministrom. Popis blagajničnih listkov je pred izdajo javno oznaniti.

Blagajnične listke izdaja ravnateljstvo vojne posojilnice po določilih tega cesarskega ukaza. Blagajnični listki se smejo izdajati samo po meri odštevanja posojil, tudi se ne sme dovoliti posojilo, za katero se ni dala po določilih tega cesarskega ukaza pripravna varščina.

Blagajnične listke vojne posojilnice morajo vse državne blagajnice in vsi državni uradi sprejemati v plačilo v njihovi polni imenski vrednosti; v zasebnem prometu ni dolžnosti sprejemati te blagajnične listke.

Ves znesek blagajničnih listkov, ki jih izda vojna posojilnica, naj ne presega 500 milijonov kron. Kontrola glede višine obteka blagajničnih listkov se izroča državnozborski kontrolni komisiji državnih dolgov. Ta ne podpisuje (ne kontrasignira) blagajničnih listkov.

§ 4.

Finančni minister se pooblašča porazumno s kraljevim ogrskim finančnim ministrom skleniti domenek z Avstrijsko-ogrsko banko, po katerem naj ta banka sprejema blagajnične listke vojne posojilnice v plačilo in zamenjavanje. Domenek naj obsega tudi določilo, da imej Avstrijsko-ogrska banka pravico znesek v njeni posesti se nahajajočih, po tem cesarskem ukazu izdanih blagajničnih listkov vojne posojilnice odbiti od skupnega zneska svojih bankovcev, ki so v obteku, in da je predpise o kovinski in bankovni založbi (člen 84 bančnih pravil) in o davku od bankovcev, ki ga mora banka plačevati po členu 84 svojih pravil, uporabljati samo za ostali znesek bankovcev, ki so v obteku.

Finančni minister se pooblašča, ako se v deželah svete ograde krone ustanovi vojna posojilnica po načelih enake vrste, pritrčiti enakim domenkom tudi glede blagajničnih listkov, ki jih je izdala ogrska vojna posojilnica.

§ 5.

Posojila iz vojne posojilnice se morejo dovoljevati samo v znesku najmanj 100 K in praviloma ne na dalje časa nego na tri mesece, izjemoma do šest mesecev.

Vojna posojilnica ima pravico preskušati namen porabe zahtevanih posojil in posojila izplačevati po takih pogojih, da se zagotovi poraba

za navedeni namen. Ona ni dolžna naznanjati razloge, ako se odkloni prošnja za posojilo.

§ 6.

Varščina, ki jo je dati za posojilo, more biti:

1. zastavba blaga, ki se ne izpridi, zemeljskih, rudniških pridelkov in obrtnih izdelkov, ki so spravljani v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

Ako se zastaviyo take reči, se lahko dajo posojila do polovice, izjemoma do dveh tretjin cenilne vrednosti — po različnosti predmetov in njih prodajnosti;

2. zastavba tuzemskih, od države ali z državnim odobrenjem izdanih vrednostnih papirjev.

V opravih določilih vojne posojilnice se določi, s katero kvoto kurzne vrednosti ali tržne cene se morejo dajati posojila na take vrednostne papirje.

Vrednostni papirji, ki se ne glasé na imetnika, se morajo prenesti na vojno posojilnico;

3. zastavba drugih vrednosti, ki jih ravnateljstvo vojne posojilnice na zahtevanje ali z odobrenjem finančnega ministra proglasi za dopustne.

Da se osnuje zastavna pravica na stvarih, oznamenjenih v odstavku 1, zadošča, ako se zastavba poočiti z zunanjimi znaki, n. pr. s tem, da se postavijo table ali kaj enakega.

§ 7.

Stvari, kojih cena se more znatno menjati, se sprejemajo za zastavo samo tedaj, ako tretja varna oseba prevzame poroštvo za izpolnjevanje dolžnosti posojilojemnika.

§ 8.

Obrestna mera, po kateri naj daje vojna posojilnica posojila, bodi praviloma za en odstotek višja nego v dobi posojila veljajoči postavek, po katerem eskomptuje Avstrijsko-ogrska banka menice.

§ 9.

Za varščino dana zastava jamči za glavnico, obresti in stroške; stroški se lahko naprej odbijejo od vsote posojila.

Ako se posojilo, ko je plačno, ne vrne, ima vojna posojilnica pravico se brez sodnega postopka

poplačati s prodajo zastave; to pravico ima vojna posojilnica tudi tedaj, kadar se razglasi konkurz o premoženju dolžnika posojila. Vojna posojilnica lahko na javni dražbi sama pridobi zastavni predmet.

§ 10.

Vojna posojilnica je oproščena pridobnine in rentnine.

Vse knjige in vsi zapiski vojne posojilnice ter vse listine, ki jih izdajo ona in njeni organi, uživajo kolkovno in pristojbinsko prostost.

Listine, ki se izdado o priliki zavarovanja posojil (§ 6), so oproščene kolkovnin in neposrednjih pristojbin.

§ 11.

Začetek delovanja vojne posojilnice in otvorenje posameznih opravilnic naznani finančni minister; tudi vsakočasno sestavo ravnateljstva vojne posojilnice, oziroma predstojništva posamezne opravilnice je treba obče naznaniti.

§ 12.

Donos obresti posojilnice naj se po odbitku upravnih stroškov porablja najprej za zalaganje kakih primanjkljajev in tudi za zopetno odkupovanje posojilnih blagajničnih listkov.

§ 13.

Ko neha vojno stanje, odredi in naznani finančni minister javno razpust vojne posojilnice in, določuje neprestopni rok, preklic blagajničnih listkov najkasneje eno leto po sklepu miru.

§ 14.

Predpisi §§ 106 do 117 in 325 kazenskega zakona se uporabljajo na blagajnične listke vojne posojilnice.

§ 15.

Ta cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve. Izvršiti ga je poverjeno Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaju, 19. dne septembra 1914. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Georgi s. r.

Hochenburger s. r.

Heinold s. r.

Forster s. r.

Hussarek s. r.

Trnka s. r.

Schuster s. r.

Zenker s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

